

Bert van Gils

Zorg tijdens hitte goed voor je stadsbomen. Ook als ze al volwassen zijn

‘Wat ik soms zie in het straatbeeld, is eigenlijk kapitaalvernietiging’

Dit voorjaar en deze zomer hebben we te maken met veel zon, hoge temperaturen en vooral een heel schrale, droge wind. Die laatste richt volgens boomdeskundige Bert van Gils de meeste schade aan. Hij vertelt ons meer over bomen, gezondheid, welzijn en wat je het beste voor je bomen kunt doen.

Auteur: Heidi Peters

Voorafgaand aan de afspraak stuurde Bert van Gils, boomdeskundige bij GreenMax, mij twee onderzoeken om zijn verhaal te onderbouwen. Eén ervan beschrijft de negatieve effecten van hete nachten in de stad. Die zijn niet mals. Denk aan meer ziekenhuisopnames, slaapproblemen, hogere sterfte, een slechter geestelijk welzijn, sociale overlast en een verslechterende waterkwaliteit. We hebben het dan nog niet over de stijgende energievraag of het effect op bestrating, rails en ophaalbruggen. Er is dus werk aan de winkel. Inmiddels is wel lang en breed bekend dat bomen met een flink kroonvolume een merkbaar verschil kunnen maken. In een ideale situatie worden bomen van de eerste en tweede grootte aangeplant. Maar dan moet je wel goed voor die bomen zorgen.

Een goede bodem. Net als bij een pizza.

‘De noodzaak voor het aanplanten van bomen wordt nu wel gezien’, vertelt Van Gils op een wederom zonovergoten middag. ‘Daarbij is een aantal zaken van belang en dat begint, net als bij een pizza, met een goede bodem. In de stad is dat een grotere uitdaging. Gelukkig is ons boombunkersysteem TreeParker daarvoor al op veel plaatsen een beproefde oplossing gebleken. Dat systeem geeft bomen voor minimaal 40, 60 of 80 jaar ondergronds de ruimte om zich stevig te wortelen. Daarnaast is er water nodig om optimaal te kunnen gedijen en verdampen. Dat kan door het afkoppelen van straatkolken, het plaatsen van gietranden en het geven van watergiftten.’

BEHEER & ONDERHOUD

De AquaPower.bewatering-gietrand

Wat de jonge bomen op weg helpt, is het product AquaPower van GreenMax. Een plant-aardige en vloeibare bemesting die het een pas aangeplante boom makkelijker maakt om, mocht er minder water voorhanden zijn, zich te zetten. AquaPower, dat kort na het planten en aan het begin van de eerste drie seizoenen wordt toegediend, zorgt ervoor dat de boom minder water verdampt en dus meer vocht vasthoudt. Het wordt voor toediening vermengd met water in de watertank. Daarnaast kan er een antiverdampingsspray worden toegepast. Dit waslaagje wordt op de bladeren aangebracht en helpt de boom ook om het water vast te houden, tot deze de aangroefase heeft doorgemaakt.

‘Een leuk nieuw product, nu we het toch over water hebben, is de kokosgieland die wij onlangs hebben ontwikkeld. Een natuurlijk product dat in enkele jaren vergaat, met een eveneens natuurlijke uitstraling. Hier is al veel belangstelling voor’, vertelt Van Gils.

Hoe planten en bomen transpireren en dus verkoelen

We hebben het over verkoelen en verdampen.

Hoe werkt dat eigenlijk? Dat zit zo: bomen nemen water op uit de grond. Dit water wordt gebruikt om voedingsstoffen op te lossen en door de plant te transporteren. Kortom, om in leven te blijven. Een deel van het water wordt niet verbruikt, maar verdampt via het blad. In de bladeren zitten kleine openingen, ook wel ‘huidmondjes’ genoemd. Wanneer een boom transpireert, verlaat dat water de plant via die openingen.

Het verdampen van water kost energie in de vorm van warmte en deze warmte wordt onttrokken aan de omgeving. Daardoor koelt de lucht rond de plant af. Hoe groter het bladoppervlak, hoe meer water er kan verdampen en hoe sterker dit verkoelende effect. Het duurt daarom ook een aantal jaren voordat een stadsboom deze functie invult. Er moet immers eerst voldoende kroonvolume zijn.

Ook volwassen bomen moet je nu water geven. En veel ook.

Van Gils: ‘Ik zie soms treurige beelden van bomen die in een middenberm staan met aan beide zijden asfalt dat tot wel 55 °C kan oplopen en diezelfde hitte ook uitstraalt. Bomen

kunnen dat niet aan als ze niet genoeg water krijgen. Kijk, zo’n berm werkt als een spons, dus die slaat echt wel wat water op. Maar op een gegeven moment is het water op en kunnen de bomen er niet meer bij. Je hebt in zo’n omgeving niet de capillaire werking die meestal wel plaatsvindt in een natuurlijke situatie. Vergis je niet, een gewone, volwassen berk verdampt bij een temperatuur van 30 graden wel 600 tot 800 liter water per dag! Om zijn voortbestaan te garanderen zie je dat de boom de noodtoestand over zichzelf afroept. Als gevolg daarvan laat deze al vroeg zijn blad vallen en ontstaat al vroeg een herfstbeeld. Bovendien doet de boom dan niet meer waarvoor deze juist zo geschikt en bedoeld is: hij geeft geen schaduw meer, verkoelt de lucht niet meer door transpiratie en bindt geen koolstof meer. Moet de boom dat meerdere jaren na elkaar, dan gaat de boom dood. Het is je reinste kapitaalvernietiging. Dus heb ook oog voor deze bomen en rijd er regelmatig met een tank vol water langs.’

‘Een gewone, volwassen berk verdampt bij een temperatuur van 30 graden wel 600 tot 800 liter water per dag’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!